

Metodologija statističkog izvješćivanja o ozljedama na radu

Miketa, Krešimir

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:839266>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Karlovac University of Applied Sciences
Safety and Protection Department
Professional undergraduate study of Safety and Protection

Krešimir Miketa

METHODOLOGY OF STATISTICS REPORT ON INJURIES AT WORK

Final paper

Karlovac, 2016.

Veleučilište u Karlovcu
Odjel sigurnosti i zaštite
Stručni studij sigurnosti i zaštite

Krešimir Miketa

**METODOLOGIJA STATISTIČKOG
IZVJEŠĆIVANJA O OZLJEDAMA NA
RADU**

Završni rad

Mentor: Ivan Štedul, v.pred.

Karlovac, 2016.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
KARLOVAC UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Trg J.J.Strossmayera 9
HR-47000, Karlovac, Croatia
Tel. +385 - (0)47 - 843 - 510
Fax. +385 - (0)47 - 843 - 579

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Stručni studij: Stručni studij sigurnosti i zaštite

Usmjerenje: zaštita na radu

Karlovac, 10.10.2016.

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA

Student: Krešimir Miketa

Matični broj: 0416613050

Naslov: Metodologija statističkog izvješćivanja o ozljedama na radu

Opis zadatka:

Ovim radom biti će obrađene metodologije statističkog izvješćivanja o ozljedama na radu. A to su metodologije kojima se prikupljaju podaci o ozljedama na radu, poput ESAW metodologije i ILO metodologije. Završni rad obuhvaća metodologiju koja se primjenjuje u RH i EU, a to je ESAW metodologija. ESAW metodologija je detaljno opisana u radu, te propisuje način prikupljanja podataka o ozljedi na radu. Bitno nam je prikupljati izvješća o ozljedama kako bi ih mogli analizirati i izvući zaključke u svrhu prevencije od ozljeda na radu.

Zadatak zadan:

06/2016.

Rok predaje rada:

09/2016.

Predviđeni datum obrane:

10/2016.

Mentor:

Ivan Štedul, v.pred.

Predsjednik Ispitnog povjerenstva:

Marko Ožura, v. pred.

PREDGOVOR

Ovaj rad je nastao samostalno, uz svu potrebnu literaturu i sva stečena znanja tijekom preddiplomskog stručnog studija sigurnosti i zaštite na radu na Veleučilištu u Karlovcu. Tijekom pisanja ovoga rada imao sam pomoć mentora Ivana Štedula.

Ovim putem želio bih se zahvaliti Ivanu Štedul v. pred. na mentorstvu. Također sam zahvalan svim profesorima i predavačima na prenesenom znanju tijekom studiranja. Posebnu zahvalu zaslužuju moji roditelji koji su mi bili neiscrpna potpora i koji su mi omogućili studiranje. Hvala i djevojci Tini na motivaciji i potpori u studiranju.

Krešimir Miketa

SAŽETAK

Cilj zaštite na radu je smanjiti broj ozljeda na radu i profesionalnih bolesti. Jedan od ključnih pokazatelja razvoja zaštite na radu je broj ozljeda na radu na određeni broj radnika u nekoj državi ili zajednici država. Zbog toga zaštita na radu mora imati znanstveni pristup kod prikupljanja podataka o ozljedama kako bi imali relevantne podatke koji se po načinu prikupljanja ne razlikuju. Iz tog razloga mora postojati neka metodologija prikupljanja podataka o ozljedi na radu. U svijetu svaka država sama određuje metodologiju izvješćivanja o ozljedama na radu, ali najčešće se primjenjuje Rezolucija Međunarodne organizacije rada (ILO), te ESAW metodologija koja se primjenjuje u EU. Republika Hrvatska 2013. godine pristupanjem u EU, obvezala se primjenjivati ESAW metodologiju prikupljanja podataka o ozljedi na radu. Sve članice EU-a su obvezne prikupljati podatke o ozljedi na radu prema ESAW metodologiji kako bi postigli jednakost prikupljenih podataka, te kako bi se mogla unaprijediti zaštita na radu pomoću zakonskih odredaba i pravilnika unutar zemalja članica EU.

Ključne riječi: metodologija, zaštita na radu, ozljeda na radu, sigurnost, statistika,

SUMMARY

The goal of occupational safety is to reduce the number of accidents at work and occupational diseases. One of the key indicators of the development of safety at work is the number of injuries at work on a certain number of workers in a country or community of states. That's why occupational health and safety must have a scientific approach in collecting data on injuries to have relevant information that no differ by way of collecting. For this reason, there must be a methodology for collecting data on occupational injuries. In the world, each country itself determines the methodology for reporting accidents at work, but most often applied is resolution of the International Labour Organisation (ILO), and the ESAW methodology applied in the EU. Since the Republic of Croatia joined the EU (2013) has committed to implement the ESAW methodology of collecting data on occupational injuries. All EU member states are required to collect data on occupational injuries according to the ESAW methodology in order to achieve equality of the data collected, and in order to improve safety at work by legal provisions and regulations in the countries members EU.

Keywords: methodology, safety at work, work-related injuries, safety, statistics,

SADRŽAJ:

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA	I
PREDGOVOR	II
SAŽETAK	III
SUMMARY	IV
1. UVOD	1
2. METODOLOGIJE STATISTIČKOG IZVJEŠĆIVANJA	3
2.1. ESAW METODOLOGIJA	4
2.1.1. RAZVOJ I IMPLEMENTACIJA ESAW METODOLOGIJE	4
2.1.2. PRVA FAZA RAZVOJA ESAW METODOLOGIJE	5
2.1.3. DRUGA FAZA RAZVOJA ESAW METODOLOGIJE.....	6
2.1.4. TREĆA FAZA RAZVOJA ESAW METODOLOGIJE	6
2.1.5. CILJEVI ESAW METODOLOGIJE.....	7
2.1.6. DEFINICIJA OZLJEDE NA RADU PREMA ESAW METODOLOGIJI	8
2.1.7. KLJUČNE VARIJABLE ESAW METODOLOGIJE	10
2.1.8. ANALIZA OZLJEDA NA RADU U SKLADU S ESAW METODOLOGIJOM	11
2.1.9. PROCEDURA IZVJEŠĆIVANJA U ZEMLJAMA ČLANICAMA EU.....	12
2.1.10. SMJERNICE ZA UNAPRJEĐENJE ESAW METODOLOGIJE	13
2.2. PRIMJERI STATISTIČKE ANALIZE U SKLADU S ESAW METODOLOGIJOM.....	13
3. METODOLOGIJE IZVJEŠĆIVANJA O OZLJEDAMA NA RADU U REPUBLICI HRVATSKOJ	17
3.1. POSTUPAK PRIJAVE OZLJEDE NA RADU U RH	17
3.2. POSTUPAK UTVRĐIVANJA I PRIZNAVANJA OZLJEDE NA RADU	19
3.2.1. <i>Postupanje na primarnoj razini:</i>	19
3.2.2. <i>Postupanje na razini poslodavca</i>	20
3.3. PRIMJER PRAVILNOG POPUNJAVANJA TISKANICE OZLJEDE NA RADU.....	20
3.4. HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU	25
3.5. RAD HZZZSR U SMISLU PROVEDBE ESAW METODOLOGIJE	26
4. USPOREDBA METODOLOGIJA ZA IZVJEŠĆIVANJE O OZLJEDAMA NA RADU	27
4.1. USPOREDBA ESAW METODOLOGIJE U RH I ILO METODOLOGIJE RAZVIJENE U SRBIJI	27
5. ZAKLJUČAK	29
6. LITERATURA	31
7. POPIS PRILOGA	33

7.1.	POPIS TABLICA	33
7.2.	POPIS SLIKA	33
7.3.	POPIS GRAFOVA	33
7.4.	POPIS OBRAZACA	33

1. UVOD

Zaštita na radu je interdisciplinarno i multidisciplinarno područje koje se bavi zaštitom i sigurnosti radnika na radnom mjestu. Danas je zaštita na radu sastavni dio organizacije poslova i nalazi se na svakom radnom mjestu. Zaštita na radu pomoću osnovnih i posebnih pravila na radu propisuje način rada za svako radno mjesto kako ne bi došlo do profesionalnih bolesti i ozljeda na radu. Naravno da zaštita na radu ne uspijeva u potpunosti spriječiti nastanak ozljeda na radu, ali ka tome teži. Zbog toga je nužno prikupljanje podataka o ozljedama na radu jer je to jedan od najboljih pokazatelja stanja zaštite na radu unutar društva. Kako se prikupljanje podataka ne bi razlikovalo mora postojati znanstveni pristup kod prikupljanja podataka o ozljedama na radu. Iz tog razloga su se morale odrediti neke metodologije prikupljanja podataka o ozljedama na radu.

Podaci o ozljedi na radu se počinju prikupljati još daleke 1923. godine kada je bila Prva međunarodna konferencija statističara rada (ICLS) koja je donijela rezolucije oko klasifikacija ozljeda na radu, te učestalosti i težini ozljede kod industrijskih nesreća. Revizijom Prve međunarodne konferencije statističara rada (ICLS-a) utvrđeni su nedostaci osobito oko određivanja težine ozljede, te se 1947. godine na konferenciji daju detaljne preporuke oko određivanja učestalosti i ozbiljnosti ozljede. Na poticaj međunarodne organizacije rada (ILO) 1959. godine uz preporuke stručnjaka zaštite na radu odlučeno je da Deseta međunarodna konferencija statističara rada 1962. godine donese odredbe oko prikupljanja podataka ne samo o ozljedama u industriji nego i ostalih ozljeda i profesionalnih bolesti. Osim novih standarda oko prikupljanja podataka definirano je i pojam smrti, trajne nesposobnosti i privremene nesposobnosti. 1982. godine na Trinaestoj konferenciji statističara rada donesene su nove definicije nesreće na radu i radnih ozljeda i navedene su sveobuhvatne smjernice za klasifikaciju, a također su dane preporuke za izračun učestalosti o frekvenciji stope ozljeda. 1996. godine uočene su velike razlike u pokrivenosti i klasifikaciji ozljeda između zemalja. Zbog toga zaključeno je da bez promjene

zakona i pravilnika nije moguće prikupiti relevantne podatke o ozljedama na radu. Uz akcije vlada članica Međunarodne organizacije rada i drugih socijalnih organizacija provedene su promjene u prikupljanju podataka te klasifikacija ozljeda. Postignut je velik napredak i učinkovitije prijavljivanje podataka o ozljedi na radu i što relevantnijih podataka i provođenja prevencije.

1990. godine EU pokrenula je studiju za Europsku statistiku o ozljedama na radu (ESAW) koja će prikupljati podatke prema vlastitoj metodologiji u svim zemljama članicama EU, te ih proslijediti krovnoj europskoj statističkoj organizaciji Eurostat. Time se postiglo unutar EU relevantnost podataka za uspoređivanje i analiziranje ozljeda na radu, te za napredak i poboljšanje prevencije od ozljeda na radu. ESAW metodologija se razvijala u tri faze 1993. godine prva faza, 1996. godine druga i 2001. godine treća faza koja se danas koristi.

Ulaskom u EU Republika Hrvatska dužna je minimalno 60% svoga zakonodavstva izjednačiti sa zakonodavstvom Europske Unije u svezi sa zaštitom na radu. Također Republika Hrvatska se članstvom u EU obvezala koristiti ESAW metodologiju prikupljanja podataka o ozljedama na radu, a s tim načinom prikupljanja podataka je počela u siječnju 2013. godine kako bi obuhvatila cijelu godinu relevantnim podacima. Prije korištenja ESAW metodologije Republika Hrvatska koristila je metodologije Međunarodne organizacije rada (ILO). Odnosno koristila je smjernice Rezolucije Međunarodne organizacije rada (ILO). [1]

Slika 1. Logo Međunarodne organizacije rada [12]

2. Metodologije statističkog izvješćivanja

Postoje razne metodologije statističkog izvješćivanja. Svaka metodologija u vezi sa zaštitom na radu ima za cilj prikupljanje i analiziranje podataka koji su standardizirani. Metodologije su razvijene u svrhu prikupljanja podataka o nesrećama na radu kao što su ozljede na radu, profesionalne bolesti, nesreće sa kemikalija i drugim načama koje ugrožavaju zdravlja radnika na radnom mjestu.

Ovo su neke od metodologija koje se koriste u svrhu prikupljanja podataka o nesrećama na radu:

EODS metodologija- metodologija razvijena na zahtjev Europske komisije, a njome su određeni načini prikupljanja podataka o profesionalnim bolestima. Obuhvaća podatke o uzrocima, periodu nastanka, dobi, spolu radnika, težini nastale profesionalne bolesti, itd.).

REACH metodologija- to je metodologija koja sadrži podatke o svim kemikalijama koje se nalaze na tržištu unutar EU. REACH metodologija ima zadatak prikupljati podatke o uvozu i upotrebi kemikalija u gospodarstvu, time obuhvaća i slučajeve u kojim se dogodi nesreća sa kemikalijom.

ILO metodologija- je *Rezolucija o statistici ozljeda na radu koje su posljedica nesreća na radu*. Ova Rezolucija ima za cilj ustanoviti standarde za prikupljanje i prezentiranje statistike ozljeda na radu, koji će služiti kao preporuke onim zemljama koje žele usporediti svoje postojeće statistike s ovog područja ili pak formirati novu statistiku. Osnovni cilj statistike ozljeda na radu je osigurati adekvatne i privremene podatke o ozljedama na radu u svrhu njihova sprječavanja i prevencije.

U statističke svrhe za ovo se područje koriste sljedeći pojmovi i kategorije: nesreća na radu, nesreća kod dolaska i odlaska s mjesta, ozljeda na radu, slučaj ozljede na radu i nesposobnost za rad.[11]

ESAW metodologija- metodologija razvijena na zahtjev Europske komisije. ESAW metodologijom određen je način izvješćivanja o ozljedi na radu unutar EU. ESAW metodologija će biti detaljno opisana u radu.

2.1. ESAW metodologija

Metodologija je sustav metoda, načina koji se koriste u nekoj znanstvenoj disciplini, znanosti ili znanstvenoj grani, a metoda je način, postupak koji pomaže ostvarenju željenog rezultata u nekom poslu ili istraživanju[2]. Iz toga zaključujemo da je ESAW metodologija skup metoda (načina) koje su određene pri prikupljanju podataka o ozljedama na radu. Zbog ESAW metodologije imamo relevantne podatke o ozljedama na radu unutar Europske Unije, što nam omogućava usporedbu podataka zemalja članica i analizu ozljeda na radu u svrhu unapređivanja zaštite na radu unutar zemalja članica EU-a.

2.1.1. Razvoj i implementacija ESAW metodologije

Europskom okvirnom direktivom 391/89/EEC 1989. godine doneseno je niz propisa za zemlje članice EU-a u svrhu poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu. Jedna od odredbi Okvirne direktive je i da poslodavac mora voditi evidenciju o nesrećama na radu. Već iduće godine 1990. Europska komisija pokreće projekt uz suradnju Europske statističke jedinice Eurostat-a i Opće uprave za zapošljavanje i socijalna pitanja (DG), kako bi se izradila metodologija prikupljanja podataka o ozljedama na radu u EU. Odlučeno je da se osnuje Europska statistika o ozljedama na radu (ESAW), te je pokrenut projekt stvaranja ESAW metodologije. Sam projekt razvijanja ESAW metodologije razvijao se postepeno u tri faze.

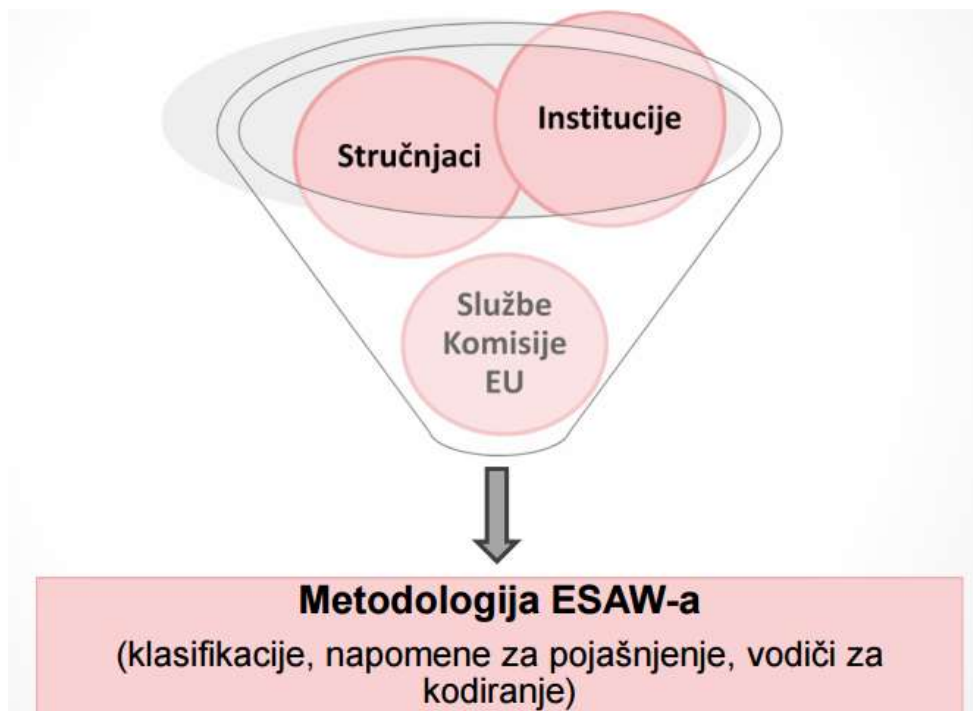
Slika 2. Razvoj ESAW projekta po fazama [13]

2.1.2. Prva faza razvoja ESAW metodologije

Faza I razvoja ESAW metodologije započeta je 1993. godine i nju su razradile komisija Eurostat-a i DG-a uz stručno savjetovanje i pomoć stručnjaka zaštite na radu zemalja članica. Zadatak radne skupine Eurostat-a, DG-a i stručnjaka je da prema zahtjevima Europske komisije izradi metodologiju izvješćivanja o ozljedi na radu. Također je uspostavljena radna skupina stručnjaka zaštite na radu koja je imala zadatak da buduća metodologije bude što bliža tadašnjem načinu prikupljanja podataka po zemljama članicama, barem onoliko koliko je to moguće.

Faza I obuhvaća varijable koje nastoje identificirati:

- gospodarsku djelatnost poslodavca
- zanimanje radnika
- dob i spol ozlijeđenog radnika
- prirodi ozljede
- dio tijela ozlijeđenog radnika koji je stradao ozljedom
- zemljopisni položaj
- datum i vrijeme nesreće

Slika 3. Sudionici u izradi ESAW metodologije [14]

2.1.3. Druga faza razvoja ESAW metodologije

Faza II razvoja ESAW metodologije počela je 1996. godine. Uz varijable koje obuhvaća faza I razvoja ESAW metodologije faza II je nadopunjena sa:

- podacima o veličini poduzeća
- podatke o nacionalnosti ozlijeđenog radnika
- podatke o radnom statusu ozlijeđenog radnika
- podatke o posljedici nesreće u vidu izgubljenih radnih dana
- podatke o gubitku sposobnosti ili smrti uslijed nesreće

2.1.4. Treća faza razvoja ESAW metodologije

Faza III razvoja ESAW metodologije započela je 2001. godine, a zemlje članice EU su imale vremena do 2003. godine implementirati odredbe u svoj zakonodavni sustav. Sve varijable i klasifikacije koje donose faze I i II mogu

identificirati karakteristike poduzeća, ozlijeđenih radnika, ozljeda i njihovih posljedica, te datum i mjesto nesreće. Međutim faza III obuhvaća druge varijable i klasifikacije koje će pomoći kod uspostave stanja i uvjeta za vrijeme odvijanja nesreće odnosno u trenutku nesreće. Varijable iz faze III nam pomažu kod analize uzroka nesreće te odluke kod buduće prevencije od iste.

Slika 4. Opis ESAW-a u kratkim rečenicama [15]

2.1.5. Ciljevi ESAW metodologije

Cilj ESAW metodologije je „prikupiti širom Europske Unije usporedive podatke o nesrećama na radu i uspostaviti bazu podataka.“

Usporedivi podaci o nesrećama na radu su preduvjet za praćenje trendova u zdravlju i sigurnosti na radu u EU, te za promicanje prevencije od nesreće na radu kako na razini cijele EU tako i na razini pojedine zemlje članice.

Ciljevi su također osigurati podatke o visokorizičnim skupinama poslova i sektora. Također dobiti indikatore društveno ekonomskih troškova ozljede na radu.

Uz sve navedeno ESAW metodologije ima za cilj biti toliko slična Rezoluciji („Statistika ozljede na radu kao posljedica profesionalne nesreće“)

Međunarodne organizacije rada (ILO), kako bi podaci prikupljeni ESAW metodologijom bili usporedivi sa podacima prikupljenim prema Rezoluciji Međunarodne organizacije rada (ILO).

2.1.6. Definicija ozljede na radu prema ESAW metodologiji

Danas postoje mnoge definicije ozljede na radu i svaka je različita, a ujedno i slična te se odnosi na iste događaje. ESAW metodologija obuhvaća samo ozljede dobivene profesionalnim obavljanjem poslova, ali ne obuhvaća i ozljede zadobivene na putu do radnog mjesta i mjesta stanovanja i obrnuto (npr. ako vozač autobusa zadobije ozljedu na radu dok vozi autobus unutar radnog vremena ESAW metodologija uzima podatke te ozljede kao ozljede na radu, ali ako taj isti vozač zadobije ozljedu u svome privatnom autu na putu od posla do kuće ta ozljeda ne ulazi u okvire ESAW metodologije). Također ESAW metodologija ne obuhvaća namjerno nanesene ozljede i ozljede nastale medicinskim nedostacima radnika i profesionalnim bolestima.[3]

Prema ESAW metodologiji ozljeda na radu je:

- zaseban događaj u toku rada koji je doveo do fizičkog ili mentalnog oštećenja, uključujući akutno trovanje
- ozljede koje su uzrokovale treće osobe
- ozljede koje su se dogodile izvan prostora poslodavca, odnosno unutar prostora drugog poslodavca kod kojeg se u toku rada nalazio radnik
- ozljede koje su se u toku rada dogodile u prometu.

Smrtna ozljeda je:

- ozljeda koja za posljedicu ima smrt ozlijeđenog u razdoblju od godine dana od nastanka ozljede.

Iznimke koje nisu uključene u ESAW metodologiju:

ozljede zadobivene na redovitom putu od mjesta stanovanja do radnog mjesta i obrnuto

ozljede i smrtne ozljede uzrokovane isključivo zdravstvenim stanjem radnika (srčani, moždani udar ili neki drugi medicinski nedostatak)

profesionalne bolesti

ozljede koje si je radnik sam nanio namjerno.[4]

Ozljeda na radu sa više od tri dana odsutnosti sa posla. Ozljedom na radu prema ESAW metodologiji smatra se odsutnost sa posla više od tri dana. Odnosno pošto sve zemlje članice Europske Unije nemaju jednako zakonski definiran radni tjedan, odsutnost zbog ozljede na radu odnosi se na više od tri kalendarska dana (broje se svi dani i nedjelja). Dan kada se desila ozljeda na radu se ne broji pod dane odsutnosti. Također, pošto je navedeno da se ozljedom smatra kada je radnik odsutan više od tri dana sa posla, to bi značilo da radnik prema ESAW metodologiji mora biti odsutan barem četiri dana od dana ozljede te se na posao vraća tek peti dan od ozljede, tada se prikupljaju podaci o ozljedi na radu i tada se to smatra ozljedom na radu prema ESAW metodologiji.

Slika 5. Prikaz minimalne odsutnosti radnika kod ozljede na radu [16]

2.1.7. Ključne varijable ESAW metodologije

ESAW metodologija ima dvadeset i četiri skupine varijabli iz kojih saznajemo podatke o ozljedama na radu, neke od tih varijabli su obvezne, a neke nisu. Sveukupno ESAW metodologija ima 81 varijablu, od kojih su 64 obvezujuće za sve članice Europske Unije. Od sveukupno 81 varijable, 44 su donesene još u prve dvije faze formiranja ESAW metodologije i odnose se na podatke o radniku, poslodavcu, vremenu, i karakteristikama ozljede. Dok ostalih 37 varijabli je uvedeno u fazi III razvoja ESAW metodologije, a odnose se na okolnosti nastanka ozljede radnika na radu.

Skupine varijabli koje se prikupljaju kod ozljede na radu prema ESAW metodologiji su:

1. Broj slučaja (svaki slučaj ima svoj broj prema ESAW metodologiji)
2. Gospodarska aktivnost poslodavca prema NKD klasifikaciji (opis čime se poslodavac bavi i koje su aktivnosti poduzeća)
3. Zanimanje ozlijeđenog radnika prema NKZ klasifikaciji (posao koji obavlja radnik na radnom mjestu)
4. Dob ozlijeđenog radnika
5. Spol ozlijeđenog radnika
6. Vrsta ozljede prema ESAW klasifikaciji (pad, posjekotina, ubod, prijelom kostiju, itd.)
7. Ozlijeđeni dio tijela prema ESAW klasifikaciji (ruka, rame, prsti, glava, itd.)
8. Geografsko mjesto ozljede na radu (država, pokrajina, županija, grad/općina)
9. Datum nesreće
10. Vrijeme nesreće
11. Veličina poduzeća prema ESAW klasifikaciji (saznajemo broj zaposlenih)
12. Državljanstvo ozlijeđenog radnika

13. Radni status ozlijeđenog radnika (stalni rasadni odnos, radni odnos na određeno, stručne prakse ili osposobljavanja i dr.)
14. Izgubljeni dani radi ozljede na radu (moraju biti više od tri dana odsutnosti sa radnog mjesta)
15. Mjesto rada (opis radnog mjesta)
16. Radna okolina (opis radnog okoliša)
17. Radni proces (opis procesa u radnom postupku)
18. Specifična tjelesna aktivnost (odnosi se na aktivnost ozlijeđenog radnika u trenutku ozljeđivanja)
19. Alat korišten za vrijeme specifične tjelesne aktivnosti (odnosi se na alate koje je radnik primjenjivao u trenutku ozljeđivanja)
20. Odstupanja (odnosi se na odstupanja u trenutku nesreće od stalnih aktivnosti radnika)
21. Odstupanja kod alata (odnosi se na to ako je alat kojim se radnik služio u trenutku nesreće bio neispravan odnosno imao odstupanja od normalnog rada)
22. Kontakt-način ozljede (kontakt koji je prouzročio ozljedu)
23. Materijal ili uređaj koji je prouzročio ozljedu kontaktom (opisuje materijal ili uređaj koji je prouzročio ozljedu kontaktom)
24. Težina ozljede

2.1.8. Analiza ozljeda na radu u skladu s ESAW metodologijom

Prema ESAW metodologiji dva su pokazatelja o ozljedama na radu, a to su brojevi nesreća i stope incidencije. Brojevi nesreća nam samo pokazuju broj nesreća u nekom sektoru gospodarstva ili općenito broj nesreća u nekoj zemlji članici EU. Dok nam stopa incidencije pokazuje koliko se nesreća dogodilo na 100 000 zaposlenih u svim sektorima ili samo u jednom sektoru. Također sa stopama incidencije možemo izračunati stopu nesreća na radu samo u nekom sektoru ili čak samo na nekom području neke zemlje članice čak i ako nema 100 000 zaposlenih na tom području.

$$\text{Stopa incidencije} = \frac{\text{Broj ozljeda na radu (fatalne ili ne fatalne)}}{\text{Broj zaposlenih na području proučavane populacije}} \times 100\,000$$

Time se postiže standardizacija podataka jer se može iskazati svaki sektor gospodarstva i prosjek ozljeda na radu u pojedinom sektoru. Jer svaka država članica EU nije jednako obuhvaćena svim sektorima gospodarstva. Tako na primjer zemlje članice koje imaju više zaposlenih u sektorima građevinarstva, poljoprivrede, prometa i industrije imati će veći broj ozljeda na radu nego zemlje koje imaju više zaposlenih u IT sektoru i turizmu. Stoga ne možemo zaključiti da neka zemlja zaostaje u zaštiti na radu u odnosu na drugu jer nemaju isti postotak zaposlenih po sektorima gospodarstva. Zato moramo koristiti stopu incidencije i analizirati podatke po sektorima gospodarstva, ako želimo usporediti zaštitu na radu između zemalja članica.

2.1.9. Procedura izvješćivanja u zemljama članicama EU

Prilikom svake ozljede na radu koja rezultira s više od tri dana izostanka s radnog mjesta ili sa smrtnim slučajem, mora postojati procedura oko prikupljanja podataka. U tom pogledu ESAW metodologija je dala mogućnost zemljama članicama da same odrede tko će ispunjavati podatke i varijable u izvješće i tko te podatke prosljeđuje ESAW-u koji dalje podatke prosljeđuje Eurostatu. Većina članica odabrala je metodu u kojoj nadležno tijelo poput Zavoda za zdravstveno osiguranje ispunjava izvješće, te prosljeđuje podatke o ozljedi nadležnom tijelu za statistiku u zaštiti na radu, koje prikupljene podatke analizira i sabire u jednu skupinu te prosljeđuje dalje ESAW-u. Dok su pojedine članice tu obvezu procedure kod izvješćivanja zakonski obvezale poslodavce koji prijavljuju ozljedu inspekciji rada, te ispunjavaju izvješće o ozljedi na radu i prosljeđuju ga dalje državnoj službi za statistiku o ozljedi na radu koja prosljeđuje podatke ESAW-u odnosno Eurostat-u. I u jednom i u drugom slučaju

nacionalni zavodi za statistiku na radu provode analizu podataka i prosljeđuju obrađene podatke ESAW-u , a sve prema standardima ESAW metodologije.

2.1.10. Smjernice za unaprjeđenje ESAW metodologije

U budućnosti ESAW metodologija ima za cilj uključiti ili isključiti neke varijable kod ozljeda na radu. Na primjer uključile bi se nesreće u prometu na putu do posla i s njega. Također danas ESAW metodologija ne obuhvaća sva radna mjesta i u budućnosti je i to cilj. Problem ESAW metodologije je rad na crno i lažno prijavljivanje ozljede (ozljeda koja se desila na radu, a prijavljuje se kao civilna ozljeda). To dovodi do krivih podataka u analiziranju, te krivih zaključaka analize podataka. Što može prouzročiti krive mjere prevencije.

U budućnosti ESAW metodologija mogla bi provoditi i „pilot projekt zbirka podataka o troškovima nastalim zbog ozljede na radu“. Cilj tog projekta je da se izračuna ukupni trošak nastalih zbog ozljede na radu. Kao što su bolovanja, naknada za trajnu nesposobnost, naknada za smrtne slučajeve, kao i medicinskih i bolničkih naknada za liječenje.

2.2. Primjeri statističke analize u skladu s ESAW metodologijom

Na sljedećoj tablici vidjeti ćemo broj ozljeda na radu sa četiri ili više dana odsutnosti s radnog mjesta, te broj fatalnih ozljeda na radu sa smrtnim ishodom u 2011. godini. Ta tablica je napravljena za 28 članica EU, te za dvije države Norvešku i Švicarsku koje su preuzele uporabu ESAW metodologije. Na toj tablici možemo vidjeti i zaključiti da velike države sa puno zaposlenih imaju najveći broj ozljeda i smrtnih nesreća, što je i logično, također možemo zaključiti da među stradalim od ozljeda na radu ima puno više muškaraca, gotovo četiri puta više, što je isto logičan zaključak jer u većini slučajeva muškarci rade

visoko rizične poslove. Još veća razlika je u broju fatalnih nesreća, gdje muškarci stradavaju gotovo dvadeset dva puta češće nego li žene. [3]

Tablica 1. ne-fatalnih i fatalnih ozljeda na radu unutar EU-28 za 2011. god. [22]

	Accidents at work involving at least four calendar days of absence from work			Fatal accidents at work		
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
EU-28	2 487 794	1 953 554	533 984	3 515	3 382	153
Belgium	49 546	40 451	9 093	46	46	0
Bulgaria	1 788	1 353	415	90	82	8
Czech Republic	36 013	26 820	9 193	104	102	2
Denmark	34 245	26 825	7 292	43	42	1
Germany	709 940	578 076	131 794	473	452	21
Estonia	4 993	3 065	1 928	11	10	1
Ireland	9 794	6 828	2 921	42	42	0
Greece	11 926	9 446	2 480	37	34	3
Spain	281 045	212 988	68 077	273	266	7
France	461 376	353 980	107 396	524	494	30
Croatia	8 844	6 766	2 078	50	50	0
Italy	274 040	219 282	54 758	469	450	19
Cyprus	1 511	1 127	384	7	7	0
Latvia	1 213	875	338	33	30	3
Lithuania	2 303	1 698	605	55	54	1
Luxembourg	6 299	5 378	921	13	13	0
Hungary	16 717	11 879	4 838	60	58	2
Malta	2 190	1 978	212	7	7	0
Netherlands	116 029	89 307	26 722	31	31	0
Austria	56 299	46 731	9 568	137	128	9
Poland	67 472	50 290	17 182	303	284	19
Portugal	109 511	82 685	26 826	162	157	5
Romania	2 889	2 308	581	257	245	12
Slovenia	11 505	9 318	2 187	21	21	0
Slovakia	7 489	5 405	2 084	49	49	0
Finland	34 821	28 042	6 779	32	30	2
Sweden	24 864	18 674	6 189	37	34	3
United Kingdom	143 171	111 998	31 162	149	144	5
Norway (*)	14 855	12 335	2 520	34	32	2
Switzerland	72 106	60 352	11 754	60	57	3

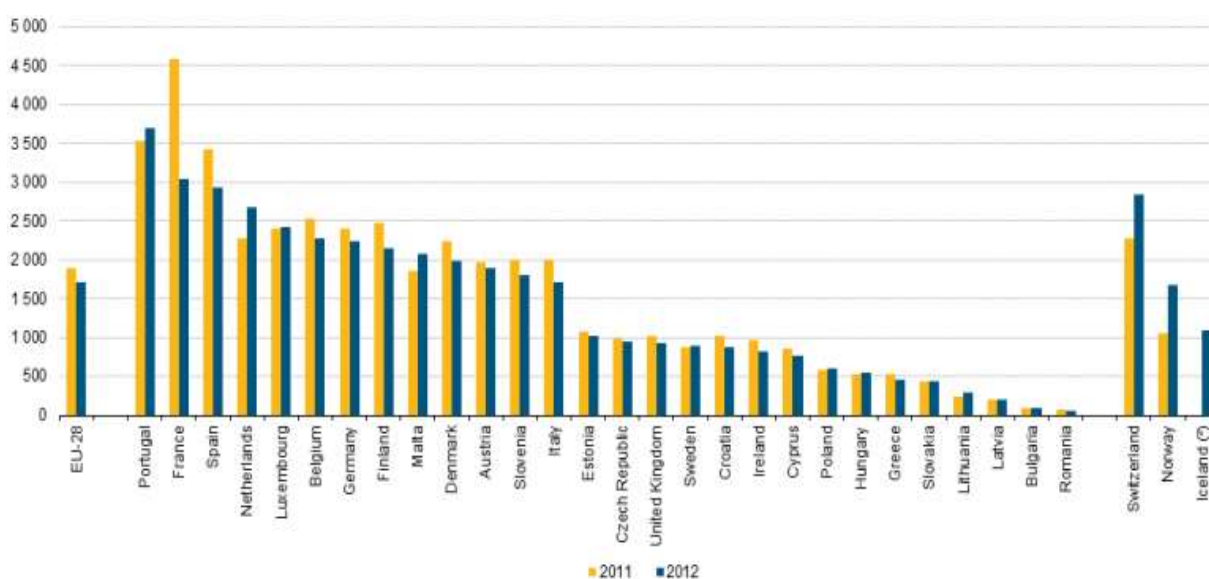
(*) NACE Rev. 2 Section A and Sections C to N. Non-fatal accidents reported in the framework of ESAW are accidents that imply at least four full calendar days of absence from work (serious accidents).

(†) 2011.

Source: Eurostat (online data code: hsw_mi01)

Kako ne bi zaključili Njemačku kao ne razvijenu državu u zaštiti na radu jer ima uvjerljivo najviše ozljeda na radu unutar EU (Sveukupno 709 940), iz toga razloga moramo izračunati stopu incidencije. Jer je Njemačka jedna od

najrazvijenijih država EU i nerealan je prikaz samo broja ozlijeđenih radnika, nego i broj ozlijeđenih radnika na 100 000 zaposlenih radnika. Po takvom prikazu podataka Njemačka je tek na sedmom mjestu dok Portugal ima najviše ozlijeđenih na 100 000 radnika. Republika Hrvatska tu ima dosta dobre pokazatelje, ali je očigledno da su za Republiku Hrvatsku ti podaci nerealni iz razloga što mnogi poslodavci kada se desi nesreća na radu ucjenjuju radnika da ne prijavi ozljedu kao ozljedu na radu nego kao civilnu ozljedu. To se dešava jer se poslodavci boje visokih kazni, a radnici se boje izgubiti izvor egzistencije.

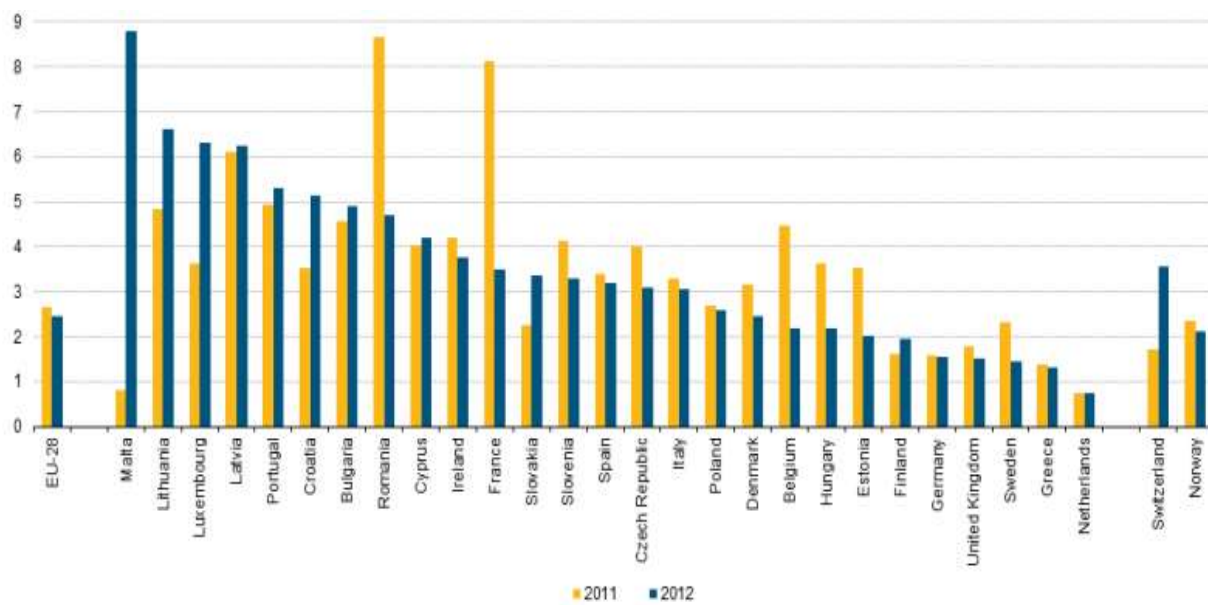

(*) NACE Rev. 2 Section A and Sections C to N. Non-fatal (serious) accidents reported in the framework of ESAW are accidents that imply at least four full calendar days of absence from work.
 (*) 2011; not available.
 Source: Eurostat (online data code: hsw_mi01)

Graf 1. Prikaz Ozljeda na radu na 100 000 zaposlenih unutar EU-28 [20]

Iz sljedećeg grafa možemo zaključiti da su podaci na razini Republike Hrvatske nerealni jer vidimo da smo po broju fatalnih ozljeda pri vrhu EU, dok smo po broju ne-fatalnih ozljeda pri dnu ljestvice kao da imamo dobro razvijenu zaštitu na radu. Očigledno je da se po tom pitanju u Republici Hrvatskoj treba provesti bolju analizu i prikupiti nekim novim mehanizmima stvarne brojke ozljeda na radu. Također sve što je uočeno po pitanju odnosa ne-fatalnih i

fatalnih ozljeda za Republiku Hrvatsku vrijedi i za Države poput Poljske, Bugarske, Rumunjske, Litve i Latvije.

(*) NACE Rev. 2 Section A and Sections C to N. Austria: data not yet validated.
Source: Eurostat (online data code: hsw_mi01)

Graf 2. Fatalne ozljede na radu na 100 000 zaposlenih unutar EU-28 [21]

3. Metodologije izvješćivanja o ozljedama na radu u Republici Hrvatskoj

Pristupom Republike Hrvatske Europskoj Uniji, Republika Hrvatska se obvezala prikupljati podatke kod ozljeda na radu prema ESAW metodologiji, te ih analizirane proslijediti Eurostat-u. Prije ESAW metodologije prikupljanja podataka koristile su se preporuke Rezolucije Međunarodne organizacije rada. Ta Rezolucija Međunarodne organizacije rada nema mnogo razlika od ESAW metodologije, ali podaci prikupljeni prije ESAW metodologije svejedno imaju odstupanja i nisu relevantni za usporedbu s podacima prikupljenim pomoću ESAW metodologije. U siječnju 2013. godine počeli su se službeno prikupljati podaci pomoću ESAW metodologije unutar Republike Hrvatske. Republika Hrvatska koristi sveukupno 21 skupinu od 24 skupine varijabli pri prikupljanju podataka.

3.1. Postupak prijave ozljede na radu u RH

Procedura skupljanja podataka počinje od prijave ozljede na radu. Tu prijavu provodi poslodavac ili organizator aktivnosti ili se provodi na zahtjev ozlijeđenog zaposlenika. U slučaju da poslodavac ne prijavi ozljedu na radu on će dobiti odgovarajuće gospodarske sankcije, a prijavu će provesti doktor opće/obiteljske medicine na zahtjev ozlijeđenoga radnika, a također i sam radnik može prijaviti ozljedu na radu. U slučaju smrti radnika, a da nitko drugi ne podnese prijavu o ozljedi na radu, također tu prijavu može podnijeti i obitelj odnosno članovi obitelji smrtno stradale osobe.

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (Narodne novine broj 79/15) uvedene su nove tiskanice:

Prijava o ozljedi na radu,

Prijava o profesionalnoj bolesti

Navedene tiskanice usklađene su s zahtjevima europske statistike, te sadržavaju podatke potrebne za izvješćivanje prema EUROSTAT-u. Tiskanice su dostupne na Internet stranicama HZZO-a u obliku za unos podataka od obveznika podnošenja prijava o ozljedi na radu i prijava o profesionalnoj bolesti. Tiskanica o ozljedi na radu se popunjava u 5 primjeraka. Tiskanica prijave o ozljedi na radu sadrži podatke koje popunjava obveznik podnošenja prijave o ozljedi na radu:

- A. Podaci o poslodavcu (podatke od rednog broja 01. do 08.)
- B. Podaci o ozlijeđenoj osobi (podaci od rednog broja 09. do 22.)
- C. Podaci o ozljedi na radu (podatke od rednog broja 23. do 46.)
- D. Podaci o neposrednom rukovoditelju (podaci od rednog broja 47. do 48.)
- E. Podaci o očevidcu (podaci od rednog broja 49. do 50.)
- F. Podaci o osobi koja je popunila tiskanicu prijave o ozljedi na radu (podaci od rednog broja 51. do 52.)
- G. Izvješće izabranog doktora opće/obiteljske medicine (podaci od rednog broja 53. do 61.)

Ovjereni primjerci tiskanice prijave o ozljedi na radu prosljeđuju se izabranom doktoru opće/obiteljske medicine ozlijeđene osigurane osobe sa priloženom medicinskom dokumentacijom o pruženoj prvoj pomoći te provedenom liječenju. Ako poslodavac ne raspolaže podatkom o izabranom doktoru, iznimno je moguće u takvim slučajevima dostaviti nadležnom uredu/službi HZZO-a prema sjedištu poslodavca popunjenu i ovjerenu tiskanicu prijave samo od strane poslodavca. Moguće je da ovjerenu tiskanicu prijave o ozljedi na radu izabranom doktoru opće/obiteljske medicine dostavi i osigurana osoba za koju se podnosi prijava o ozljedi na radu odnosno član obitelji osigurane osobe.[5]

3.2. Postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu

3.2.1. Postupanje na primarnoj razini:

1. Osiguranik ili član obitelji s medicinskom dokumentacijom javlja se specijalisti medicine rada (SMR) odmah nakon bolničkog ili hitnog zbrinjavanja zbog regulacije bolovanja i prijave ozljede na radu. SMR odmah medicinski ocjenjuje radi li se o ozljedi na radu (OR) i upućuje radnika poslodavcu ili kontaktira poslodavca:
 - a) zajedno s poslodavcem pokreću postupak prijave ozljede na radu
 - b) sam popunjava prijavu ako to ne želi učiniti poslodavac
 - c) osigurana osoba podnosi prijavu sama ako to ne želi učiniti poslodavac. U sva tri slučaja sve treba biti u roku od 8 dana od dana kada se radnik javio SMR-u, a kako je to propisano Zakonom o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu.
2. Specijalist medicine rada upućuje radnika izabranom doktoru opće medicine/specijalisti obiteljske medicine (dr. OM/SOM) zbog potrebe liječenja ako on ima ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu (HZZOZZR), odnosno ako nije upućuje se doktoru opće medicine/specijalisti obiteljske medicine u nadležni dom zdravlja (DZ) uz obavijest da je otvorio bolovanje, da li je i kada je naručio radnika na kontrolni pregled i je li pokrenuo postupak prijave OR i ocijenio da se radi o ozljedi na radu.
3. Specijalist medicine rada izvješćuje područnu službu HZZOZZR-a.

Dom zdravlja mora imati na vidljivom mjestu istaknut podatak koji doktor opće medicine/specijalist obiteljske medicine zbrinjava radnike. To znači da dom zdravlja mora imati popise doktora opće medicine/specijaliste obiteljske medicine koji su na njegovom području potpisali ugovor s HZZOZZR-om kao i popise specijalista medicine rada.

3.2.2. Postupanje na razini poslodavca

Poslodavac je dužan u roku od 8 dana podnijeti prijavu ozljede na radu. Osim toga, on upućuje radnika nadležnom specijalisti medicine rada i kontaktira ga.

Doznaku za bolovanje izdaje nadležni specijalist medicine rada na tiskanici HZZOZZR-a.

Način postupanja:

doznaku HZZOZZR-a izdanu od nadležnog SMR-a bez evidencijskog broja i oznake B0 (ozljeda na radu) poslodavac isplaćuje po izračunu HZZO-a, a doznaku šalje na refundaciju HZZOZZR-u

za isto bolovanje isplaćuje puni obračun plaće tek kada dobije doznaku SMR-a s evidencijskim brojem uz obvezu svojeg usklađenja s kopijom priznate i ovjerene prijave

HZZOZZR će povezivati i uskladiti iznos naknade bolovanja nakon provedenog postupka priznavanja.[6]

3.3. Primjer pravilnog popunjavanja tiskanice ozljede na radu

Tiskanica ozljede na radu su četiri lista koja se ispunjavaju sa svim relevantnim podacima o poslodavcu, ozlijeđenom radniku, uvjetima tijekom ozljede, svjedocima i svim ostalim podacima koji se nalaze u njoj. Ta prijava ozljede na radu sadrži 61. stavku. Tiskanica ozljede na radu se ispunjava u pet primjeraka. U tiskanici se ispunjavaju svi potrebni podaci prema ESAW metodologiji. A upute za ispunjavanje tiskanice postoje na internetskoj stranici Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje HZZO-a. Jedan primjerak ispunjene tiskanice sa prijavom ozljede na radu ide Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu koji provodi analizu i te podatke šalje Eurostat-u. [8]

Tiskanica OR

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Područni ured ZAPREŠIĆ

Lokacija: ZAPREŠIĆ

2 5 1 0 2 0 1 6
Datum primitka (ddmmgggg)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1
Redni broj slučaja

Ispunjava ZAVOD

33-K-53/31

Štampa ovlaštenog radnika

Petar Perić
Pečat i potpis ovlaštenog radnika

PRIJAVA OZLJEDE NA RADU

A) PODACI O POSLODAVCU

Ispunjava POSLODAVAC

01. Naziv:	<u>NEŠTO I NEŠTO D.O.O</u>
02. Adresa (sjedište):	<u>ULICA ANTE STARČEVIĆA 33, 10290, ZAPREŠIĆ</u>
03. E-mail adresa:	<u>nešto_neslo@gmail.com</u>
04. OIB:	<u>12345678910</u>
05. Broj obveze:	<u>32117664321</u>
06. Djelatnost (sukladno važećoj NRD klasifikaciji):	<u>GRADNJA OSTALIH GRAĐEVINA IPOSREDOVANJE</u> <u>F42.0</u>
07. Broj zaposlenih (sukladno ESAW klasifikaciji):	<u>50-249</u> <u>3</u>

B) PODACI O OZLIJEĐENOJ OSOBI

08. Ime, ime roditelja, prezime:	<u>PERO, PETAR, PERIĆ</u>
09. Datum rođenja (DDMMGGGG):	<u>01011960</u>
10. OIB:	<u>23467859334</u>
11. Matični broj osigurane osobe:	<u>131435288</u>
12. Spol:	<u>M</u> <u>1</u>
13. Državljanstvo:	<u>HRV</u> <u>1</u>
14. Osnova osiguranja:	<u>ZAPREŠIĆNA</u> <u>300</u>
15. Vrsta ugovora o radu:	<u>NA NE DODREČENE VRIJEME</u> <u>1</u>
16. Radno vrijeme na koje je ozlijeđena osoba zaposlena:	<u>RAZNO RADNO VRIJEME</u> <u>1</u>
17. Radno vrijeme ozlijeđene osobe na dan ozljede (od - do):	<u>08.16</u>
18. Zanimanje ozlijeđene osobe (sukladno NKZ - 10 klasifikaciji):	<u>ARMIRANJE I OČIŠĆAVANJE</u> <u>7114</u>
19. Koliko je sati ozlijeđena osoba radila toga radnog dana prije ozljede:	<u>04</u>
20. Koliko je dugo osoba obavljala posao na kojem je ozlijeđena (godina, mjeseci, dana):	<u>010520</u>

C) PODACI O OZLJEDI NA RADU

21. Datum prijave (DDMMGGGG):	<u>25102016</u>
22. Datum ozljede (DDMMGGGG):	<u>24102016</u>
23. Vrijeme ozljede:	<u>12:00 - 12:59</u> <u>12</u>
24. Osoba je ozlijeđena za vrijeme rada:	<u>DA</u> <u>0</u>
25. Lokacija (adresa) gdje se ozljeda dogodila:	<u>TRG DR. FRANJE TUĐMANA 1, 10290, ZAPREŠIĆ</u>
26. Županija:	<u>ZAG. ŽUPANIJA</u> <u>HR042</u>
27. Težina ozljede:	<u>1034a</u> <u>2</u>
28. Vrsta ozljede (šifre sukladno ESAW klasifikaciji):	<u>PRISILJENI KOSTRANJE</u> <u>020</u>

1 od 4

Obrazac 1. Primjer pravilnog ispunjavanja prvog lista tiskanice za prijavu ozljede na radu

[18] [19]

29.	Ozlijeđeni dio tijela (šifre sukladno ESAW klasifikaciji):	GLAVA, DRUGI DIELCI NEKVALIFIKOVANO OSOBLJE	1	9
30.	Mjesto rada:	PRIVREMENO I POKRETNO RADNO Mjesto	2	
31.	Mjesta u vezi s radom:	ZA VRIJEME RADOVNOG RADOVNO VREMENA	1	
32.	Radni okoliš (opisati mjesto rada, radni prostor ili općenito okoliš na kojem se nesreća dogodila):	DOVODOM RENOVIRANJA TRGA, RADNI OKOLIŠ JE SAM TRG, KOJI JE GRADILIŠTE NA GRADILIŠTU, POSTOJE ISKOPI I NERAVAN JE TEREN, TAKODER KANVSKA DIRALICA JE PRISUTNA NA GRADILIŠTU		
33.	Radni proces (opisati glavnu vrstu posla ili zadatka (općenita aktivnost) koju je ozlijeđeni izvodio u vrijeme kad se ozlijeđio):	RENOVIRANJE TRGA, ISKOPI, VADENJE STARIH PLOČA, MONTRANJE NOVIH, BETONIRANJE, ARMIRANJE.		
34.	Specifična aktivnost u vrijeme ozljede (opisati konkretnu fizičku aktivnost koju je ozlijeđeni obavljao, te alat, predmet ili spravu koju je koristio u trenutku nesreće):	ARMIRAO ŽELJEZO (VEZAO), KORISTIO KLJEŠTA ZA ARMIRANJE, ŽICU I ARMATURU.		
35.	Poremećaj u radnom procesu (opisati posljednji događaj koji je odstupio od normalnog i doveo do nesreće, te alat, predmet ili spravu koju je uključena u nenabijajeni događaj):	PAO PREKO ARMATURE (ŽELJEZA), KOJE SE NALAZILO NA ZEMLJI		

Kontakt - način ozljeđivanja (opisati način na koji je ozljeđeni zadobio fizičku ili mentalnu traumu, te alat, predmet ili spravu s kojom je ozljeđeni došao u kontakt ili psihološki način ozljeđivanja):

36. HODAO I NOSIO KLJEŠTA, ZAPED CIPELOM ZA ARMATURU, SPOTAKNUO SE I PAO NA GLAVU

37. Uzrok ozljeđe: LOŠA ORGANIZACIJA RADA 8 | 5 | 9

38. Je li procjenom rizika predviđeno korištenje osobnih zaštitnih sredstava? DA NE 1

39. Jesu li korištena osobna zaštitna sredstva? DA NE 1

40. Je li radnik osposobljen za rad na siguran način? DA NE 1

41. Jesu li primijenjena osnovna pravila zaštite na radu? DA NE 1

42. Jesu li primijenjena posebna pravila zaštite na radu? DA NE 1

43. Je li bila pružena prva pomoć: DA NE 1

44. Je li provedena interna istraga o ozljeđi? DA NE 1

45. Je li obavljen očevid od strane policije? DA NE 1

46. Je li obavljen nadzor od strane inspektora rada za zaštitu na radu? DA NE 1

D) PODACI O NEPOSREDNOM RUKOVODITELJU

47. Ime, prezime i funkcija: MIRKO MIRKIĆ

48. Adresa prebivališta: STJEPANA RADIĆA 2, 10290, ZAPREŠIĆ

E) PODACI O OČEVIDCU

49. Ime, prezime: LUKA LUKIĆ

50. Adresa prebivališta: MARCA MARULIĆA 3, 10290, ZAPREŠIĆ

F) PODACI O OSOBI KOJA JE PRIJAVILA OZLJEDU NA RADU

51. Ime, prezime: MIRKO MIRKIĆ Telefon: 095/111 22 33

52. Radno mjesto: POSLODAVAC, RUKOVODITELJ, DIREKTOR E-mail adresa: Mirko.mirkic@gmail.com

M.P.

Potpis odgovorne osobe poslodavca

3 od 4

Obrazac 3. Primjer pravilnog ispunjavanja trećeg lista tiskаницe za prijavu ozljeđe na radu
[18] [19]

G) IZVJEŠĆE IZABRANOG DOKTORA OPĆE/OBITELJSKE MEDICINE

Ispunjava izabrani doktor

53. Izvješće sačinjeno: A) Neposrednim pregledom B) Osnovom medicinske dokumentacije

54. Ime, prezime, adresa doktora koji je prvi pregledao ozlijeđenu osobu:
 NIKO NIĆ, JURAJA DOBRILE 31, 10230, ZAPREŠIĆ

55. Naziv i adresa zdravstvene ustanove u kojoj je prvi puta pregledana ozlijeđena osoba:
 DOM ZDRAVLJA ZAPREŠIĆ

56. Dijagnoza ozljede, naziv i šifra prema MKB:
 PRISELOM JAGODIČNE KOSTI I KOST GORNJE ČELJUSI S02.4

57. Vanjski uzrok ozljede prema MKB (W01 - Z99): S | 0 | 2 | 8

58. Boluje li ozlijeđena osoba od drugih bolesti, koje su za posljedicu mogle imati ozljedu?
 1 - da, 2 - ne. Ako DA, navesti koje. 2

59. Boluje li ozlijeđena osoba od fizičkih ili psihičkih poteškoća koje su utjecale na nastanak ozljede?
 1 - da, 2 - ne. Ako DA, navesti koje. 2

60. Je li izvršeno testiranje na alkohol ili druga opojna sredstva?
 1 - da, 2 - ne. Ako DA, navesti rezultat. 1
 0,00 ‰

61. Napomena:
 PACIJENT JE OZLIJEĐEN TEŠKIM PADOM
 IMA LOM JABUČNE KOSTI I GORNJE ČELJUSI
 MIROVANJE 60. DANA.

2 | 5 | 1 | 0 | 2 | 0 | 1 | 6
 Datum

M.P.

Ivan Nić
 Potpis i šifra izabranog doktora

H) PODACI HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Ispunjava ZAVOD

2 | 4 | 1 | 0 | 2 | 0 | 1 | 6
 Datum nastanka ozljede na radu

5 | 0 | 2 | 4

2 | 5 | 1 | 0 | 2 | 0 | 1 | 6
 Datum priznavanja ozljede na radu

 Potpis i šifra ovlaštene osobe Zavoda

Šifra prema MKB priznate ozljede na radu

M.P.

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 0 | 1 | 2 | 1 | 4 | 3 | 2 | 1
 Evidencijski broj priznate ozljede na radu

3.4. Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

Republika Hrvatska ima transparentno i dobro vođenu zaštitu na radu na državnoj razini. Tome puno pripomaže Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu HZZZSR. Sjedište zavoda je u Zagrebu i nudi svu stručnu pomoć u vezi sa zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu.

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu zadužen je za savjetovanje u području zaštite na radu, za predlaganje pravilnika i zakona, informiranje poslodavaca i radnika, te za ovu temu najbitnije, zadužen je za provođenje analize ozljeda na radu.

Na stranicama zavoda možemo naći podatke s analizama ozljeda na radu po mjestu, vremenu, spolu, sektorima djelatnosti i svim ostalim pokazateljima koje zahtjeva ESAW metodologija. U usporedbi s drugim sličnim zavodima HZZZSR je uistinu transparentan i dobro obavlja svoj posao čak i na razini najrazvijenijih zemalja Europske Unije.

Slika 6. Logo Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu [17]

3.5. Rad HZZZSR u smislu provedbe ESAW metodologije

Izvor podataka za analizu ozljeda na radu su prijave ozljeda na radu koje su ispunili poslodavci i dostavili Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (HZZO), radi ostvarivanja prava utvrđenih Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Jedan primjerak prijave ozljede na radu HZZO dostavlja HZZZSR-u.

Od početka 2013. godine na snazi je novi obrazac prijave ozljede na radu koji sadrži podatke o ozljedi na radu sukladne metodologiji Europske statistike ozljeda na radu (ESAW metodologija) jer je Republika Hrvatska od početka punopravnog članstva u EU obvezna dostavljati podatke o ozljedama na radu Europskom uredu za statistiku u obliku koji je sukladan ESAW metodologiji.

Slijedom navedenog Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu analizira podatke o ozljedama na radu koje su se dogodile na mjestu rada po parametrima koji su sukladni metodologiji Europske statistike ozljeda ESAW metodologiji. [7]

4. Usporedba metodologija za izvješćivanje o ozljedama na radu

Kao što je vidljivo unutar EU plus Švicarska i Norveška, koristi se ESAW metodologija kod prikupljanja podataka o ozljedi na radu. Dugoročni cilj je da se ESAW metodologija približi i ostalim metodologijama koje se koriste.

U području izvješćivanja o ozljedama na radu često se koristi i Rezolucija Međunarodne organizacije rada koja sadrži preporuke za izvješće o ozljedi na radu, ali nije obvezujuća.

Također se koriste metodologije i kod sličnih događaja vezanih uz odsustvo sa posla kao što je Europska statistika za profesionalne bolesti (EODS). Koja provodi sličan projekt ESAW metodologiji ali vezan za profesionalne bolesti.[10]

4.1. Usporedba ESAW metodologije u RH i ILO metodologije razvijene u Srbiji

Tablica 2. Usporedba ESAW metodologije sa ILO metodologijom [23]

USPOREDBA PRIKUPLJANJA PODATAKA O OZLJEDI	ESAW metodologija	ILO metodologija
Ozljede nastale na putu do posla i nazad	ne obuhvaća	obuhvaća
Podaci o poslodavcu u izvješću	7 polja	6 polja
Podaci o osobi odgovornoj za sigurnost i zdravlje	nema	3 polja
Podaci o ozlijeđenoj osobi (radniku)	13 polja	9 polja
Podaci o neposrednom rukovoditelju (nadređenoj osobi)	2 polja	4 polja
Podaci o ozljedi na radu (vrijeme, mjesto, itd.)	zajedno	19 polja
Podaci o mjerama zaštite i sigurnosti na RM	26 polja	14 polja
Podaci o očevidcu	2 polja	3 polja
Podaci o osobi koja je prijavila ozljedu na radu	2 polja	nema

Izvešće izabranog doktora opće/obiteljske medicine	9 polja	nema
Izvešće doktora koji je prvi pregledao ozlijeđenog	nema	6 polja
Potpisi i polja sa identifikacijom	Ima ali se ne broje	15 polja
UKUPNO	61 polje	80 polja

Najveća razlika u dvije metodologije je ta što ILO metodologija prihvaća ozljedu u prometu na putu na posao i nazad kao ozljedu na radu, ali pošto ESAW metodologija u budućnosti planira i to poistovjetiti sa ILO metodologijom, ta razlika će se smanjiti. Također ima razlika kod izvješća doktora o ozljedi i kod podatka o odgovornoj osobi. Može se zaključiti da su dvije metodologije slične, ali ne i iste. I očekivati da će se jednog dana sve metodologije prikupljanja podataka o ozljedama na radu standardizirati radi lakšeg uspoređivanja i bržeg i boljeg napretka zaštite na radu kroz prevenciju i poboljšanja.[9]

5. Zaključak

Današnji tehnološki napredak tjera čovječanstvo da se proizvodi više nego ikada. Taj napredak tjera radnike da imaju što veći učinak i da što više rade kako bi bili što konkurentniji s cijenom na tržištu rada. Ali ljudi ne smiju zaboraviti ono najvažnije, svoje zdravlje i mogućnost zarađivanja za sebe i svoju obitelj. Iz tog razloga moraju postojati stručnjaci zaštite na radu koji će prikupiti i analizirati podatke ozljeda na radu te iz njih izvući zaključke potrebne da se broj ozlijeđenih smanji.

Znamo kako je broj ozljeda na radu najrelevantniji pokazatelj razvijenosti zaštite na radu unutar neke države. Kako bi zaključci bili ispravni na analizu moraju doći pravi istiniti i količinski točni podaci. Problem današnje vođenje statistike ozljeda na radu unutar Republike Hrvatske je u tome što podaci o ozljedama nisu realni. Jer imamo preveliki nesrazmjer fatalnih ozljeda na radu gdje smo u samom vrhu EU i ne-fatalnih ozljeda, gdje smo pri dnu po broju ne-fatalnih ozljeda na 100 000 zaposlenih. Svi znamo da su porezna opterećenja za mala poduzeća prevelika, i da poslodavci tih malih poduzeća ozlijeđenog radnika najčešće ucjene otkazom ili zlostavljanjem na radnom mjestu kako radnik koji je pretrpio ozljedu na radu ne bi prijavio ozljedu na radu. To sve čine zato jer drugačije ne mogu opstati jer kazne za ozljedu na radu nisu određene veličinom i prihodima poduzeća, nego su standardizirane, a za mala poduzeća to mogu biti pogubno visoke kazne koje mogu rezultirati propadanjem poduzeća. Sve se to događa i zbog stanja u državi i društvu. Radnik koji ima djecu i kredit teško će se odlučiti na prijavu poslodavca. Radije će se odlučiti na lažiranje ozljede kao civilne (kao da mu se desila doma i u slobodno vrijeme) kako bi „zaštitiio poslodavca“, a i „svoje radno mjesto“. To predstavlja veliki problem što se tiče statističkih podataka jer mnoge ozljede niti ne budu prijavljene.

Koliko god se to činilo loše opet je dobra činjenica da provodimo prikupljanje podataka prema ESAW metodologiji. Zbog takvog načina prikupljanja podataka barem možemo uz analizu podataka ustvrditi da nam zapravo naši podaci nisu relevantni.

ESAW metodologija je temelj Europske statistike kod ozljeda na radu jer standardizira prikupljanje podataka i ti podaci su relevantni za usporedbu i analizu. ESAW metodologija točno propisuje što mora sadržavati prijava odnosno izvješće kod ozljede na radu, ali ESAW metodologija još ne propisuje kako doći do podataka svake ozljede koja se desi radniku. Veliki problem su neprijavljene ozljede, odnosno lažno prijavljene ozljede i rad na crno. Nadam se da ćemo kao društvo jednoga dana početi normalno prijavljivati ozljede na radu. Tek tada će se vidjeti gdje se stvarno nalazi zaštita na radu i koliko je razvijena.

6. LITERATURA

- [1] http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/meetingdocument/wcms_088373.pdf **15.09.2016**
- [2] **Vladimir Anić-** „*Rječnik hrvatskog jezika*“ Novi Liber, Zagreb (2007.),str. 247, ISBN 978-953-6045-51-8
- [3] http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/ESAW_2001_EN.pdf **15.9.2016.**
- [4] <http://www.hzzzs.hr/images/documents/Skupovi%20i%20izobrazba/Skupovi%20me%C4%91unarodni/3%20skup%20ZNR%20i%20ZZ/Metodologija%20europske%20statistike%20ozljeda%20na%20radu.pdf> **10.09.2016.**
- [5] <http://cdn.hzzo.hr/wp-content/uploads/2013/10/Potrebna-dokumentacija-uz-prijavu-ozljede-na-radu-i-profesionalne-bolesti-20072015.pdf> **15.09.2016.**
- [6] **Janković, S. P.**, „*Postupak utvrđivanja i priznavanja ozljeda na radu*“, Sigurnost, 52 (2), Zagreb, 2010.
- [7] <http://www.hzzzs.hr/index.php/ozljede-na-radu/ozljede-na-radu-u-hrvatskoj> **10.09.2016.**
- [8] <http://www.mrms.hr/wp-content/uploads/2013/03/prirucnik-za-pripremu-izvjesca.pdf> **17.09.2016.**
- [9] http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/publication/wcms_233817.pdf **10.09.2016.**
- [10] http://www.rfzo.rs/download/pravilnici/drugamin/Obrazac_1-Izvestaj_o_povredi_na_radu.pdf **21.09.2016.**
- [11] <http://hrcak.srce.hr/file/47184> **10.10.2016.**
- [12] <https://www.fim-musicians.org/ilo-meeting-of-experts-on-precarious-work-2015-02> 22.09.2016.
- [13] <http://www.hzzzs.hr/images/documents/Skupovi%20i%20izobrazba/Skupovi%20me%C4%91unarodni/4%20skup%20ZNR%20i%20ZZ/METODOLOGIJA%20IZVJE%C5%A0%C4%86IVANJA.pdf> **15.09.2016.**

- [14] <http://www.hzzzsr.hr/images/documents/Skupovi%20i%20izobrazba/Skupovi%20me%C4%91unarodni/3%20skup%20ZNR%20i%20ZZ/Methodologija%20europske%20statistike%20ozljeda%20na%20radu.pdf> **15.09.2016.**
- [15] <http://www.hzzzsr.hr/images/documents/Skupovi%20i%20izobrazba/Skupovi%20me%C4%91unarodni/3%20skup%20ZNR%20i%20ZZ/Methodologija%20europske%20statistike%20ozljeda%20na%20radu.pdf> **20.09.2016.**
- [16] <http://www.hzzzsr.hr/images/documents/Skupovi%20i%20izobrazba/Skupovi%20me%C4%91unarodni/3%20skup%20ZNR%20i%20ZZ/Methodologija%20europske%20statistike%20ozljeda%20na%20radu.pdf> **15.09.2016.**
- [17] <http://www.hzzzsr.hr/index.php/ozljede-na-radu/medunarodne-preporuke> **01.10.2016.**
- [18] <http://www.hzzo.hr/wp-content/uploads/2013/10/Uputa-za-popunjavanje-Prijave-o-ozljedi-na-radu-20072015.pdf?6d8ad4> **15.09.2016.**
- [19] <http://www.hzzo.hr/zastita-zdravlja-na-radu/ozljeda-na-radu/> **20.09.2016.**
- [20] [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Non-fatal_accidents_at_work,_2011_and_2012_\(%C2%B9\)_\(standardised_incidence_rates_per_100_000_persons_employed\)_YB15.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Non-fatal_accidents_at_work,_2011_and_2012_(%C2%B9)_(standardised_incidence_rates_per_100_000_persons_employed)_YB15.png) **01.10.2016**
- [21] [http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/File:Fatal_accidents_at_work,_2011_and_2012_\(%C2%B9\)_\(standardised_incidence_rates_per_100_000_persons_employed\)_YB15.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/File:Fatal_accidents_at_work,_2011_and_2012_(%C2%B9)_(standardised_incidence_rates_per_100_000_persons_employed)_YB15.png) **01.10.2016.**
- [22] [http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/File:Number_of_non-fatal_and_fatal_accidents_at_work,_2012_\(%C2%B9\)_\(persons\)_YB15.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/File:Number_of_non-fatal_and_fatal_accidents_at_work,_2012_(%C2%B9)_(persons)_YB15.png) **15.09.2016.**
- [23] http://www.rfzo.rs/download/pravilnici/drugamin/Obrazac_1-Izvestaj_o_povredi_na_radu.pdf 21.09.2016

7. Popis priloga

7.1. Popis tablica

TABLICA 1. NE-FATALNIH I FATALNIH OZ. NA RADU UNUTAR EU-28 ZA 2011. GOD. [22]	14
TABLICA 2. USPOREDBA ESAW METODOLOGIJE SA ILO METODOLOGIJOM [23]	27

7.2. Popis slika

SLIKA 1. LOGO MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA [12]	2
SLIKA 2. RAZVOJ ESAW PROJEKTA PO FAZAMA [13]	5
SLIKA 3. SUDIONICI U IZRADI ESAW METODOLOGIJE [14]	6
SLIKA 4. OPIS ESAW-A U KRATKIM REČENICAMA [15]	7
SLIKA 5. PRIKAZ MINIMALNE ODSUTNOSTI RADNIKA KOD OZLJEDE NA RADU [16]	9
SLIKA 6. LOGO HRV. ZAVODA ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU [17]	25

7.3. Popis grafova

GRAF 1. PRIKAZ OZLJEDA NA RADU NA 100 000 ZAPOSLENIH UNUTAR EU-28 [20]	15
GRAF 2. FATALNE OZLJEDE NA RADU NA 100 000 ZAPOSLENIH UNUTAR EU-28 [21]	16

7.4. Popis obrazaca

OBRAZAC 1. PRIMJER PRAVILNOG ISPUNJAVANJA PRVOG LISTA TISKANICE ZA PRIJAVU OZLJEDE NA RADU [18] [19]	21
OBRAZAC 2. PRIMJER PRAVILNOG ISPUNJAVANJA DRUGOG LISTA TISKANICE ZA PRIJAVU OZLJEDE NA RADU [18] [19]	22
OBRAZAC 3. PRIMJER PRAVILNOG ISPUNJAVANJA TREĆEG LISTA TISKANICE ZA PRIJAVU OZLJEDE NA RADU [18] [19]	23
OBRAZAC 4. PRIMJER PRAVILNOG ISPUNJAVANJA ČETVRTOG LISTA TISKANICE ZA PRIJAVU OZLJEDE NA RADU [18] [19]	24